

Městské muzeum v Železném Brodě
příspěvková organizace

Zpráva o činnosti za rok 2019

Mgr. Petra Hejralová
28. 2. 2020

Městské muzeum v Železném Brodě

Městské muzeum v Železném Brodě má dvě stálé expozice, ve kterých prezentuje své sbírkové fondy. Sklářskou expozici v budově někdejší městské spořitelny na náměstí 3. května a národopisnou v roubeném domě Na Bělišti. Dále spravuje dva depozitáře se sbírkovými předměty, jeden ve víceúčelovém domě Na Poříčí a druhý v budově spořitelny.

Provoz muzea a personální obsazení

Ředitelkou muzea je Mgr. Petra Hejralová a dalším zaměstnancem je Mgr. David Řeřicha, kurátor sbírkových fondů. Na zkrácený pracovní úvazek 0,5 dále v muzeu pracují Kateřina Řezníková a Mgr. Lenka Jůnová. Se zajištěním provozu obou expozic o víkendech a během návštěvní sezóny tradičně vypomáhali stálí spolupracovníci.

Hlavní návštěvní sezóna probíhala od května do září a otevírací doba je už po několik let v stabilní úť – ne tj. 9–12, 13–16 (resp. 17) hodin, mimo hlavní sezónu je otevřeno o víkendech.

Návštěvnost obou muzejních expozic v roce 2019 činila 3881 osob. Na další kulturní akce (Velikonoční jarmark, Vánoční trhy) přišlo 1580 osob.

Hospodaření

Městské muzeum je příspěvkovou organizací Města Železný Brod. Dotace na provoz od zřizovatele v roce 2019 činily 2100 tis. Kč. Další finanční prostředky do rozpočtu muzea přibyly z Ministerstva kultury z programu ISO na restaurování sbírkových předmětů ve výši 63 tis. Kč. Obdrželi jsme též finanční dar na nákup sbírek ve výši 2 tis. Kč. Příjmy ze vstupného v roce 2019 činily 41 tis. Kč, z hospodářské činnosti jsme vykázali zisk ve výši 49,1 tis. Kč. Celkové náklady z hlavní a hospodářské činnosti byly ve výši 2.436.255,31Kč a výnosy činily celkem 2.471.501,53Kč

Další činnost

Podstatná část pracovní náplně se během jarního, podzimního a zimního období soustředila především na práci se sbírkami a v čase návštěvní sezóny jsme se věnovali návštěvníkům. V druhé polovině roku jsme intenzivně pracovali na přípravě rozsáhlého a komplexně pojatého projektu Spojeno sklem!, jehož nejviditelnějším výsledkem by měla být modernizace sklářské expozice.

Během roku jsme uspořádali několik větších a menších výstavních projektů a dalších pravidelných akcí. Rozsáhlejší výstava proběhla v Městské galerii Vlastimila Rady, kde se na společné výstavě s názvem Pavel Ježek a jeho žáci sešli výtvarníci a sklářští mistři, kteří studovali v oddělení hutního tvarování skla v železnobrodské sklářské škole pod vedením Pavla Ježka. Další výstavní projekt byl spojen s třicátým výročím Sametové revoluce.

Po dobu letní návštěvní sezóny (červen–srpen) jsme pořádali čtvrtletní pravidelné komentované prohlídky sklářské expozice. Na začátku září se konal osmý ročník sklářského symposia Letní sklářská dílna, které i letos proběhlo ve spolupráci s železnobrodskou firmou Detesk. Po dvouleté přestávce se symposium vrátilo opět do hutě sklářské školy, kde tvořili tři symposisté a jeden symposista dostal k dispozici materiální i personální zázemí ve firmě Detesk. Symposia se zúčastnili: Irena Czepcová, Marta Havlíčková, Jan Hásek a Tadeáš Podracký. Výsledky symposia byly představeny na samostatné výstavě zahájené v rámci festivalu skla a sklářského řemesla Skleněné městečko a prezentovány v tištěném katalogu. Všichni symposisté představili svou uměleckou tvorbu na veřejných přednáškách v aule sklářské školy.

Mimo akcí přímo pořádaných Městským muzeem, které jsou představeny v závěru této zprávy, proběhly na Bělišti další programy ve spolupráci se spolky a dalšími organizacemi.

Práce se sbírkami a činnosti v depozitářích

V roce 2019 získalo muzeum do svých sbírek celkem 240 přírůstkových čísel (cca 400 předmětů). O nejvíce přírůstků byly rozšířeny sbírky skla a bižuterie (výsledky symposia, soubor prací žáků sklářské školy z oddělení hutního tvarování skla, soubor skleněných figurek B. Tlapákové, nápojový soubor A. Meteláka navržený pro Družstevní práci, skleněné plakety Ladislava Olivy a dvě autorské plastiky Ilji Bílka). Sbíрка obrazů byla doplněna o díla Miloslava Janků, Zdeňka Juny, Milana Meteláka, Jindřicha Tocksteina, Aloise Meteláka nebo Josefa Durycha. Rozšířena byla i sbírka Etnografie a Numismatiky a do sbírek přibylo i velké množství fotografií a pohlednic. Téměř všechny nové přírůstky byly zpracovány ve druhém stupni evidence a zároveň byla pořízena jejich fotodokumentace. Pracovali jsme i na katalogizaci muzejní knihovny.

V rámci pravidelné inventarizace sbírkového fondu jsme zrevidovali celkem 2000 předmětů (část podsbírkou Bižuterie B1– B2000).

I v roce 2019 jsme využili dotačního programu Ministerstva kultury na restaurování a konzervování sbírkových předmětů. Pokračovali jsme v restaurování podmaleb na skle, které jsou umístěny ve stálé expozici muzea Poslední večere a Boží hrob a z depozitáře jsme vybrali velkoformátovou podmalbu zobrazující sv. Václava.

Během roku se na nás obrátilo 15 tazatelů s dotazy, nejčastěji na určení skleněných předmětů. Muzejní sbírky přijeli osobně studovat tři badatelé. Okruhy jejich zájmu byly ve dvou případech spojeny se sklářskou sbírkou a v jednom případě se sbírkou etnografickou.

Spolupráce s institucemi a profesními organizacemi, publikační činnost

Městské muzeum je členem Asociace muzeí a galerií České republiky, Mgr. Petra Hejralová je členkou výboru Pekařovy společnosti Českého ráje.

Městské muzeum spolufinancovalo vydávání recenzovaného periodika Fontes Nissae, které se zaměřuje na publikování odborných textů z oblastí historie, umění a památkové péče, Petra Hejralová je členkou redakční rady. Mgr. David Řeřicha je členem redakční rady vlastivědného sborníku Od Ještěda k Troskám, v němž publikoval tři příspěvky: Budova spořitelny v Železném Brodě a Jindřich Freiwald (č. 1/2019) a Rodina Matoušků, nesmazatelná stopa české i regionální historie (č. 2 a 3/2019) a Listopad 1989 v Železném Brodě očima pamětníků (č. 4/2019). Mgr. David Řeřicha pravidelně přispíval do Železnobrodského zpravodaje do rubriky „Z muzejního depozitáře“.

Městské muzeum spolupracovalo s jednotlivci i dalšími institucemi, především formou zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů a spoluprací na výstavách. Se Střední uměleckoprůmyslovou školou sklářskou v Železném Brodě jsme spolupracovali na přípravě publikace k nadcházejícímu stému výročí vzniku školy.

Přehled uspořádaných výstav a dalších kulturních akcí v roce 2019

IVANA KANTŮRKOVÁ – malby, kresby, ex libris

1. prosince 2018 – duben 2019

Běliště

Další, dosud nevystavená, část pozůstalosti výjimečné malířky a grafičky Ivany Kantůrkové (1960–1984) byla k vidění v národopisné expozici na Bělišti.

Sklo inspirované republikou

1. června 2018 – 27. ledna 2019

sklářská expozice

Nadšené budování nové republiky, hledání jejího nového osobitého výtvarného stylu, ale

také blížící se ohrožení její existence v roce 1938, se promítly i do umělecké tvorby profesorů železnobrodské sklářské školy a místních sklářských firem. Výtvarná díla inspirovaná československou republikou ze sbírek Městského muzea byla vystavena ve sklářské expozici muzea.

Nové přírůstky do sbírky skla

2. února 2019 – do 1. února 2020

sklářská expozice

Výstava představila výběr z téměř tří stovek předmětů, které za posledních pět let přibyly do sbírky skla Městského muzea. Mezi nimi jsou nejpočetněji zastoupena díla žáků sklářské školy, sériově produkované výrobky Železnobrodského skla, a také výsledky z proběhlých ročníků sklářského symposia Letní sklářská dílna. Symposiální práce jsme do výstavy záměrně nevybrali, protože již mnohokrát vystaveny byly a přednost dostaly předměty dosud neprezentované. Mimo výše zmíněných prací žáků sklářské školy (broušené a hutně tvarované sklo) a výrobků Železnobrodského skla, jsme vystavili předměty výjimečné a ojedinělé, často se zajímavým původem. Kupříkladu reprezentativní váza, kterou u příležitosti výročí vzniku Československé republiky navrhl Ladislav Přenosil pro železnobrodskou firmu Františka Halamy. Dalším unikátním předmětem byla podmalba na skle Zdeňka Juny vytvořená u příležitosti slavnostního otevření budovy železnobrodské sklářské školy v roce 1926. Na výstavě byly zastoupeny i tradiční železnobrodské figurky, ovšem v netradičním pojetí podle návrhu turnovského malíře Dalibora Matouše. A nechyběli ani zástupci královské disciplíny zušlechťování skla – rytiny, na příkladech váz loužnické firmy Františka Toma a železnobrodského výrobce Rudolfa Hlouška.

Po stopách skřítka Střípka

2.1. – 31. března a 1. 7.–31. 8. 2019

sklářská a národopisná expozice

Putování po sklářských muzeích, galeriích, výrobnách, firmách a dalších zajímavostech na Železnobrodsku

Velikonoční jarmark na Bělišti

12. – 14. dubna 2019

Bělišťe

Velikonoční jarmark proběhl v tradičním termínu před Velikonocemi v národopisné expozici muzea na Bělišti. Jarmark s řemeslným a velikonočním zbožím byl provázen bohatým doprovodným programem. Vystoupili žáci ZUŠ Železný Brod, sobotní pohádku pro děti zahrálo Hodkovické amatérské divadlo. Jarmark doplnily ukázky pletení pomlázek, paličkování, zdobení kraslic. Dílničky pro děti připravilo Středisko volného času Mozaika. Rodinné centrum Andílek připravilo kromě dílniček ještě nedělního Velikonočního zajíčka, u kterého si děti mohly vykoledovat koledu.

Beseda s Lenkou Holubičkovou

24. dubna 2019

Zasedací místnost Městského úřadu v Železném Brodě

Povídání o první světové válce a o osudech vojáků s autorkou knihy Hrobům v dáli – otisk 1. světové války na Železnobrodsku.

Vladimír Jandejsek – Podkrkonošské chalupy

1. – 31. května 2019

Běliště

Architekt a malíř Vladimír Jandejsek daroval někdejšímu Národopisnému muzeu horního Pojizeří soubor svých obrazů a kreseb inspirovaných lidovou architekturou. Na obrazech svým charakteristickým způsobem zachytil typickou podkrkonošskou architekturu i interiér domu s lidovými předměty. Část kreseb je svým charakterem dokumentární a zachycuje typologii ozdobných prvků lidového domu, část zachycuje charakteristické stavby citlivě zasazené do krajiny. Výběr z těchto obrazů a kreseb byl vystaven v národopisné expozici na Bělišti.

Program na Bělišti

výtvarné dílničky, pohádky a další programy pro rodiny s dětmi ve spolupráci s Rodinným centrem Andílek a spolkem Semínko země

PIMPŘLENÍ s Lenkou (krátké divadélko + dílnička s výrobou loutky) 10.00 – 11.30 hod.

10.7. Vodnická svatba (tyčková loutečka vodníka, rybky)

17.7. Pohádka o červené lodičce (maňásek námořník, pirát...)

31.7. Indiánská pohádka (tyčková loutka)

7.8. Jak se vychovávají malí medvědi (tyčková loutka medvídko)

14.8. Smolíček (loutka jelena a jezinec)

RC ANDÍLEK

21. dubna Bejvávalo na Bělišti

11. května Férová snídaně a SWAP bazárek

15. června Alternativní festival 2019

30. června Hurá do Francie aneb přijďte s námi přivítat prázdniny

Letní venkovní dílničky s Andílkem s tématem ekologie a bezobalu:

25.7., 1.8., 15.8., 22.8., 29.8.

Jan Hrubý výstava kreseb a grafik

1. června – 4. srpna 2019

Běliště

Grafik Jan Hrubý představil svou výtvarnou tvorbu na Bělišti již podruhé. Kromě knižních ilustrací – vícebarevných linorytů ke knize Ondřeje Sekala, volné grafické tvorby, vystavil i kreslené vtipy pro periodikum Katolický týdeník.

Pozapomenutý příběh jedné rodiny

6. srpna – 29. září 2019

Běliště

V dosavadní historii Železného Brodu není mnoho rodáků, kteří by dosáhli nejvyšších pater politiky a podíleli se na chodu nejvyšších státních úřadů. Železnobrodský rodák z Železné ulice čp. 267 JUDr. Josef Matoušek byl jedním z nich. Zajímavé, tragické a nepříliš známé osudy členů jedné rodiny s železnobrodskými kořeny a jejich blízkých příbuzných, do jejichž osudů zasáhly přelomové roky 1938 a 1948, představila výstava v národopisné expozici na Bělišti.

Dny Lidové architektury Libereckého kraje

13. – 14. července 2019

Běliště

V rámci Dnů lidové architektury Libereckého kraje byla zpřístupněna zdarma národopisná expozice Městského muzea na Bělišti.

Víkend křišťálového údolí

26. – 27. října 2019

sklářská expozice

V rámci Víkendu křišťálového údolí ve dnech 26. a 27. října byla otevřena sklářská expozice Městského muzea s komentovanými prohlídkami po oba dva dny.

Iva Kolorenčová – KRAJINOU

5. října – 24. listopadu 2019

Běliště

Autorka je absolventkou Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Železném Brodě. Na Bělišti představila své obrazy krajin malované na skle tradičními vypalovacími barvami i techniku experimentální – malbu na černé sklo termochromními barvami.

Sklářské symposium Letní sklářská dílna 2018

15. září 2018 – 8. září 2019

sklářská expozice

V roce 2018 proběhl sedmý ročník sklářského symposia Letní sklářská dílna. V malířské a figurkářské dílně sklářské školy a poprvé v historii symposia také v dílně firmy Detesk tvořilo pět vyzvaných umělců. Pozvání na symposium přijali Jitka Havlíčková, Kamila Parsí Zdářská, David Hanvald, David Mazanec a Tomáš Rýdl.

Pavel Ježek a jeho žáci

31. srpna – 6. října 2019

Městská galerie Vlastimila Rady

Osobnost sklářského výtvarníka a pedagoga Pavla Ježka jsme si připomněli výstavou, na níž jsme svedli dohromady výtvarníky a sklářské mistry, kteří prošli oborem hutního tvarování skla na železnobrodské sklářské škole, který Pavel Ježek vedl. Ze stovky absolventů jsme vybrali dvacítku zástupců, kteří své práce představili na společné výstavě.

Sklářské symposium Letní sklářská dílna 2019

od 14. září 2019

sklářská expozice

Výsledná díla čtyř účastníků sklářského symposia Letní sklářská dílna jsme představili sklářské expozici městského muzea. Osmý ročník symposia se odehrával v huti sklářské školy, kde tvořili Irena Czepcová, Marta Havlíčková a Tadeáš Podracký, a v dílnách firmy Detesk, kde realizoval své návrhy Jan Hásek.

Listopad 1989 v Železném Brodě očima pamětníků

16. – 24. listopadu zasedací síň Městského úřadu

od 30. listopadu 2019 Běliště

Výstava připomněla listopadové události roku 1989. Byla zaměřena na regionální události, v kontextu s celorepublikovým dějinným přesahem. Koncepce výstavy byla postavena na

rozhovorech s pamětníky tehdejších událostí a byla doplněna dobovými dokumenty a fotografiemi.

Vánoční trhy na Bělišti

4.– 8. prosince 2019

Běliště

Od středy do neděle proběhl další ročník tradičních Vánočních trhů na Bělišti s bohatým doprovodným programem. V prostorách Běliště byla připravena bohatá nabídka vánočního a dárkového zboží. Na návštěvníky čekaly ukázky řemesel, výrobky Sdružení zdravotně postižených, výtvarné dílny Střediska volného času Mozaika a Rodinného centra Andílek, občerstvení s oblíbeným Bělišťákem. Ve středu vystoupil železnobrodský pěvecký soubor My Gospel pod vedením Věry Strouhalové, v pátek žáci ZUŠ, sobotu se sehrál loutkový divadelní soubor Na Židli pohádku O pejskovi a kočičce.